

2024 YKS TERCİH DANIŞMANLIĞI SUNUSU

Rize Rehberlik ve Araştırma Merkezi
Recep ÖZER (RAM-PDR Bölüm Başkanı)
Rize, Temmuz 2024

Giriş

TERCİH DÖNEMİ

25 Temmuz- 2 Ağustos 2024

TERCİH SAYISI

24 Tercih hakkı vardır

TERCİH YÖNTEMİ

Tercihler bireysel olarak yapılır

İlk Adım

Adayların 2024-YKS yükseköğretim programları ve kontenjanları kılavuzunu dikkatle incelemesi ve tercihlerini bu kılavuz bilgilerine göre yapması gerekmektedir.

Kılavuz ÖSYM'nin <http://www.osym.gov.tr> internet adresinde duyurular başlığı altında yayınlanmıştır.

Adaylar tercih yapacakları yüksek öğretim programlarının koşul ve açıklamalarını mutlaka okumalı, bu *koşul ve açıklamalar* dikkatle incelendikten sonra tercihlerini yapmalıdırlar.

Kolaylık

Adaylar, Yüksek Öğretim Kurumu(YÖK)'ün <https://yokatlas.yok.gov.tr> adresinden Yükseköğretim program atlasını inceleyerek , program ve tercihlerle ilgili her türlü yardımcı olacak bilgiye ulaşabilir ve tercih sihirbazını kullanabilirler

Genel Bilgiler

Her yıl adayların tercih ve başarısına göre taban puanlar ve sıralamalar belirlenmekte ve değişebilmektedir.

Bu nedenle aday doğru tercih yapmak için geniş aralıkta ve en çok istediği programdan en az istediği programa doğru kontenjanları da dikkate alarak sıralama yapmalıdır.

Her yıl adayların hangi puan türlerine ve hangi bölümlere yöneleceği tahmin edilemeyeceğinden tercihlerde riski azaltmak için tercih sayısı mümkün olduğunca artırılmalıdır.

Bir programa yerleşen en son kişinin başarı sırası ve puanı o yıl için programın taban verisini oluşturmaktadır

Genel Bilgiler

Sıramalar her yıl değişebilmektedir;

Adayların sıralamada yerlerini doğru değerlendirebilmesi ve doğru tercih de bulunabilmesi için; sözel bölümü tercih eden grubun içinde eşit ağırlıklı (EA), eşit ağırlıklı grup içinde de çok sayıda sayısal (SAY) öğrenci olduğu bilgisini dikkate almaları yararlı olacaktır

Genel Bilgiler

Aday tercih listesini oluştururken puanı hesaplanmış bütün alanlardan tercih yapabilir.

Örneğın; SAY,EA,YDT,SÖZ puanı hesaplanmış aday tercih listesine hem sayısalda matematik öğretmenliğı hem de eşit ağırlıkta kamu yönetimi bölümlerini yazabilir.

Ayrıca aday aynı listeye isterse iki yıllık ön lisans bölümlerini ekleyebilir

Tercihte Bulunmak

2024-YKS sonuç bilgilerinde, her adayın hesaplanan yerleştirme puanlarına ilişkin başarı sıralamalarına yer verilmiştir.

TYT puanı veya AYT/YDT puanı ile öğrenci alan bölümleri öğrencilerin tercih 'te bulunabilmeleri için; ilgili sınav alanlarında puanlarının hesaplanmış olması gereklidir. Ayrıca bir baraj şartı bulunmamaktadır.

Adaylar, sıralamasını dikkate alarak **Tablo-4'ten** lisans programlarını ve **puanlarına** göre de girmek istedikleri ön lisans programlarını **Tablo-3'te** bularak tercih listelerini oluşturmalıdır.

Tercih sırası önemlidir. Tercih yanlışlıklarından doğacak sonuçların *bütün sorumluluğu adaya aittir*

Tercihte Bulunmak

Tercihler yapılırken kılavuzdaki tabloların dikkatlice incelenmesi gerekir;

Tablo 1A'da hangi puan türünde en az kaç puan alan adayın hangi yükseköğretim programını tercih edebileceği,

Tablo 1B'de Bazı yükseköğretim programları için sıralama koşulu,

Tablo 6A ve 6B.1'de Bazı ortaöğretim puanlarının ek puan alabilecekleri lisans programları,

Tablo 6B.2'de Teknoloji Fakültesi/Sanat ve Tasarım Fakültesi/Turizm Fakültelerine girişte öncelik *verilecek ortaöğretim programları*,

Tablo 6C'de ön lisans Programlarına yerleştirmede ek puan sağlayan mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları,

Tablo 6D'de özel eğitim meslek okulları veya dengi okullar ile bu programların uygulandığı özel eğitim sınıflarında öğrenim gören adaylara ek puan sağlayacak ön lisans programları yer verilmiştir *(özel eğitim okul ve sınıfında öğrenim görenlerin AİS/BMİS ekranlarında eğitim bilgilerinde' 'Özel eğitim okulunda/sınıfında öğrenim görenler'' yazılıdır, yazılı olmalıdır.*

Tablo 8B' de Özel eğitim meslek okulları veya dengi okullar ile bu okulların programlarının uygulandığı özel eğitim sınıflarında öğrenim gören adaylar YSK'ye başvuruda, (varsa) MEB e-Okul sisteminde yer alan Özel Eğitim Meslek Alan Adı/Kodu/Özel Eğitim Meslek Dal Adı/Kodunu , ortaöğretim alan/dal adı ve kodu olarak kullanacaklardır.

Tercihte Bulunmak

Tercihlerinizi yaparken öncelikle ilgi alanınızı ve yeteneklerinizi ön planda tutmalısınız.

Tercih alanlarının tamamının doldurulması zorunlu değildir.

Örneğin bir aday yalnızca 5 program tercih etmek istiyorsa ve bunlardan herhangi birine giremediği takdirde başka bir yerde okumak istemiyorsa sadece bu 5 programı yazmalıdır.

Tercih yapacağınız mesleklerin aradığı özel ve genel koşulları, çalışma koşulları, iş olanakları vb. durumlarını araştırmalısınız.

Özellikle seçeceğiniz meslek alanında çalışan kişilerden bilgi alarak, üniversite tanıtımlarına katılarak, internetten araştırarak meslekler hakkında bilgi edinmelisiniz

Tercihte Bulunmak

Aday, kaydolmayı en çok istediği programı en üste yazmalı, daha sonra istediği diğer programları sırasıyla yazarak tercihlerini tamamlamalıdır.

Adaylar, yeni açılan önceki yıllara ait taban puanı ve sıralaması belli olmayan programları, diğer üniversitelerin ilgili programlarının verileri ile kıyaslama yaparak ve istek sırasına göre tercih listesine alabilirler.

Ancak aday, kazansa bile kaydolmayı istemediği bir programa tercih listesinde yer vermemelidir.

Tercihle Ayrıcalık

Depremzede,34 yaşını tamamlamış kadınlar, şehit eş ve çocukları, gazi ve eş ve çocukları ile gazi olan adaylar için ayrılan kontenjanlar tablo 3 ve tablo 4'ün ilgili sütunlarında gösterilmiştir. Bu bölümler için öngörülen tüm koşullar bu kontenjanlardan yararlanma hakkı olan adaylar için de geçerlidir. Bu adaylar için ayrıntılı açıklamalara kılavuzda yer verilmiştir.

Tüm kontenjan türleri için yerleştirmede öncelik Devlet üniversitelerinde genel kontenjan, okul birincileri, depremzede adaylar,34 yaşını tamamlamış kadın adaylar, Vakıf yüksek öğretim kurumları için ise; genel kontenjan, şehit eş ve çocukları, gazi eş ve çocukları ile gazi olan adaylar şeklinde olacaktır.

TÜBİTAK yarışma ve proje çalışmalarında başarılı olan öğrencilerin öncelik ve hakları kılavuzda belirtilmiştir.

Ayrıca Milli Savunma Akademisi giriş koşullarına kılavuzda yer verilmiştir

Dikkat Edelim!

2024-YKS puanlarıyla bir yükseköğretim programına merkezi yerleşmeyle yerleşen veya özel yetenek sınavı sonucu kayıt olan adayların (ek yerleştirme ve açık öğretim dahil) ortaöğretim başarı puanlarının çarpılacağı katsayıları 2025 YKS'de yarıya düşecektir.

Bu durum sadece bir sonraki sınav yılı için geçerlidir.

Bu nedenle bir sonraki yıl bu duruma düşmemek için tercih yapılırken okumayı düşünmediğiniz bölümlere tercih listenizde kesinlikle yer vermemelisiniz.

Tercihleri Sonlandır

ÖSYM'nin <https://ais.osym.gov.tr> internet adresindeki açıklamalar doğrultusunda tercih işlemlerinizi tamamlayınız. Tercih işlemini ekrandaki uyarılara göre sonlandırınız.

Tercihlerinizin ÖSYM'ye ulaştığından emin olmanız için ekranda "2024-YKS Tercihleriniz ÖSYM'ye bildirilmiştir." ifadesini mutlaka görünüz.

Tercih bildirim işleminizi tamamladıktan sonra "Tercih Süresi" içerisinde <https://ais.osym.gov.tr> internet adresinden tercihlerinizde değişiklik yapabilirsiniz.

Tercihte süreye dikkat!

Tercih süresi bitene kadar, sisteme işlenen tercihlerde değişiklik yapılabilir.

Tercihlerinde değişiklik yapmak isteyen adaylar bu işlemi elektronik ortamda yapacaklardır (*Tercihlerin tümüyle iptali yapılamaz.*)

Tercih süresi tamamlandıktan sonra tercihlerde *kesinlikle değişiklik yapılamayacaktır.*

Tercih işleminizi tamamladıktan sonra "Tercih Süresi" içerisinde <https://ais.osym.gov.tr> internet adresinden tercih bilgilerinizi mutlaka kontrol ediniz ve yazıcıdan tercih listenizi alarak saklayınız

Tercihte kısıtlamalara dikkat

Aday TYT puanı bir sonraki yıl için kullanılmayacağından, her yıl TYT sınavına girmek zorundadır. TYT puanı hesaplanmayan aday tercih hakkı bulunmamaktadır.

TYT ile öğrenci alan bölümleri tercihte bulunacak adaların, TYT puanının hesaplanmış olması,

Özel yetenek sınavı ile öğrenci alacak lisan programlarının tercih yapılabilmesi için adayın TYT puanını hesaplanmış olması(ayrıca her üniversite kendisi belli bir puan şartı belirleyebilir),

Özel yetenekle öğrenci alan Öğretmenlik programları için TYT'den en düşük 800.000 sıralamada olma,

Lisans tercihi yapabilmek için, AYT/YDT ile ilgili puan türünün hesaplanmış olması ve Hukuk 125.000,Mühendislik 300.000 (bazı mühendislikler hariç), Mimarlık 250.000,Tıp 50.000,Öğretmenlik(PDR dahil)300.0000,Eczacılık 100.000,Dış Hekimliği 80.000 sıralama da olma koşullarının karşılanması gerekir.

Yerleştirme

Aynı programı tercih eden adaylardan tercihi hangi sırada olursa olsun yerleştirme puanı ve varsa ek puan toplamı büyük olan adaya öncelik tanınacaktır.

Eğer adayların yerleştirme puanları eşitse ilgili TYT/SAY/SÖZ/EA/DİL sınav puanı büyük olana öncelik verilecektir.

Eşitlik sürdüğü takdirde söz konusu yükseköğretim programını daha üst tercihinde gösterene, eşitlik sürdüğü takdirde OBP'si yüksek olana, eşitlik yine sürdüğü takdirde doğum tarihi günümüze daha yakın (yaşı küçük) olana öncelik verilecektir

Hesaplanan puan türleri

TYT

TYT+AYT
(SÖZ,SAY,EA)

TYT+YDT

Puan Ağırlıkları

Lisans programlarını tercih edebilmek için, gerekli puan hesaplarken TYT'nin %40'ı ve ilgili AYT alanının %60'ı alınarak hesaplanır.

Açık öğretim Programlarına yerleşim

Açık Öğretim Fakültelerinin 4 yıllık bölümleri AYT puanı ile öğrenci almaktadır. Örneğin; Sosyal Hizmetler (EA), Çocuk Gelişimi (EA), Halkla İlişkiler (SÖZ), İş Sağlığı ve Güvenliği (SAY).

Ayrıca Açık Öğretim Fakültelerinin TYT ile öğrenci alan Ön Lisans programları da vardır. Örneğin; Adalet, Acil Durum ve Afet Yönetimi, Aşçılık, İlahiyat, Dış Ticaret.

OBP Nasıl Hesaplanacaktır ve Katkısı Nasıl Olacaktır?

Ortaöğretimde 100 üzerinden alınan diploma notu, 5 ile çarpılarak Ortaöğretim Başarı Puanına(OBP) dönüştürülür.

Diploma notu bildirmeyen adayların diploma notu ile 50'nin altında olan adayların notları 50 olarak değerlendirmeye alınır.

Yerleştirme puanları hesaplanırken OBP; 0,12 katsayısıyla çarpılarak sınav puanlarına eklenip yerleştirme puanları hesaplanacaktır.

Meslek Lisesi Mezunları Lisans Programlarına Yerleştirmede Ek Puan Alabilecek mi?

Bu kapsamda meslek liselerine ek puan uygulaması sadece 30.03.2012 tarihi itibariyle bir mesleğe yönelik program uygulayan, ortaöğretim kurumlarından mezun olan veya belirtilen tarih öncesinde öğrenim görmekte olan öğrenciler için uygulanır.

İlgili ortaöğretim kurumuna 30.03.2012 tarihinden sonra kayıt olan adaylar için uygulanmaz.

Meslek Lisesi Mezunları Alanlarıyla İlgili Ön Lisans Programlarına Yerleştirmede Ek Puan Alır Mı?

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının (*Tablo 6C*) belirtilen alan/dallarından mezun olanlar, karşılarında gösterilen yükseköğretim *ön lisans programlarına* yerleştirilirken, yerleştirme puanları OBP'nin 0,12 ile çarpılması ve puanlarına eklenmesi suretiyle elde edilecek; ayrıca, yerleştirme puanlarına OBP'nin 0,06 ile çarpılmasıyla elde edilecek ek puanlar katılacaktır.

Özel Yetenek Gerektiren Yüksek Öğretim Programlarına Öğrenci Yerleşimi

Bu programlara başvurabilmek için adayın geçerli TYT puanının olması gerekmektedir. Ayrıca üniversite kendi bünyesine alım yaparken bu adayları yetenek sınavına tabi tutacaktır.

Özel yetenek sınavıyla öğrenci alan öğretmenlik programlarına başvuru yapabilmek için adayın TYT’de en düşük 800 bininci sırada olması gerekmektedir.

Merkezî yerleştirme ile bir yükseköğretim programına kesin kayıt hakkı kazanmış adaylar da isterlerse özel yetenek sınavıyla öğrenci alan yükseköğretim programlarına başvurabilirler.

Özel Yetenek Gerektiren Yüksek Öğretim Programlarına Öğrenci Yerleşimi

Devlet Konservatuvarlarının / Konservatuvarların lise devresi mezunlarının Konservatuvarların lisans devresine yerleştirilmesinde merkezî sınav puanı aranmaz.

Özel yetenek sınavı ile öğrenci alan programlarda engelli adaylardan (bedensel engelli, görme engelli, işitme engelli, MR (mental retardasyon) ile “yaygın gelişimsel bozukluklar” (otizm spektrum bozuklukları (OSB), Asperger sendromu, RETT sendromu, dezintegratif bozukluklar, sınıflanamayan grupta yer alan yaygın gelişimsel bozukluklar) TYT puanının 100 ve üzerinde olanlar, engelli olduklarını belgelemeleri kaydıyla, öğretmenlik programları hariç olmak üzere özel yetenek sınavlarına kabul edilir.

Okul Birincilerinin Hakları Nelerdir?

Okul birincileri için ayrılan kontenjanlar sınırlıdır. Bu nedenle tercihlerin tümünü çok istenen programlar arasında yapan okul birincileri puanlarının yüksek olmaması durumunda hiçbir programa yerleşemeyebilirler.

Okul birincileri için ayrılan kontenjanların dolmaması durumunda boş kontenjan genel kontenjana aktarılır.

Kılavuzda yer alan tüm genel kurallar okul birincileri için de geçerlidir.

Ek Yerleştirmeler Nasıl Yapılmaktadır?

Merkezî yerleştirmede bir yükseköğretim programına yerleştirilen adaylar, ek yerleştirme için başvuramayacaktır. Puanı hesaplanmış fakat hiçbir yere yerleşemeyen adaylar ek yerleştirme için başvuru da bulunabilirler

Ek Yerleştirmede; ön lisans ve lisans programlarına merkezî genel yerleştirmedeki en küçük puanlarının altında puanı olan aday yerleştirilmeyecektir. ÖSYM'nin yerleştirme ve üniversitelerin kayıt işlemleri sonucunda boş kalan yerlere yayımlanan “ Ek Yerleştirme Kılavuzu” doğrultusunda ek yerleştirme tercihleri yapılacaktır. Kesin kayıt sonunda kontenjan açığı kalan programlara ön kayıtla öğrenci alınmayacaktır.

Ek Yerleştirmeler Nasıl Yapılmaktadır?

Tercih kılavuzunda herhangi bir programa ait en küçük puan bulunmuyorsa bu programlara ilgili puan türünden puanının hesaplanmış adaylar başvurabilir.

Aynı zamanda açık öğretim programları için de TYT puan alması gerekir.

Ek Yerleştirmeler Nasıl Yapılmaktadır?

Özel yetenek sınavıyla bir yüksek öğretim programına yerleştirilmiş olan adaylar ek yerleştirmede tercih yapma hakkına sahiptirler.

Adayların tercih bildirimini tamamladıktan sonra ek yerleştirme ücretini (80 TL) ödemeleri gerekmektedir. Ücreti yatırmayan adayların tercih işlemleri geçersiz sayılacaktır.

ÖSYM Yönetim Kurulunun 14.01.2019 tarihli kararı gereği, şehit eşi, şehit çocuğu, gazi, gazi eşi ile gazi çocuklarından ek yerleştirme ücreti alınmayacaktır.

MTOK Mezunları İçin Özel Kontenjan

Teknoloji / Sanat ve Tasarım/ Turizm Fakültelerinin Lisans programlarına Mesleki ve Teknik Ortaöğretim kurumları mezunları için ayrılan kontenjanlara (M. T.O.K) ilgili alan/dallardan mezun olan adaylar öncelikli olarak yerleştirilecektir.

MTOK mezunlarına Teknoloji Fakültelerinde belli oranda kontenjan verilir. O mezunlar örneğin 6 kontenjan için kendi aralarında yarışırlar. Eğer kontenjan dolmaz ise diğer tercih edenler arasından yerleştirme yapılır.

2017 yılından itibaren ön lisans programlarına sınavsız geçiş hakkı *kaldırılmıştır.*

Ön Lisans Mezunlarının Dikey Geçiş Hakkı

Ön Lisans Mezuniyet alanına göre Dikey Geçiş yapılabilecek Lisans Programları ÖSYM Sayfasında aranabilir.

ÖSYM site içi aramada “Dikey Geçiş Sınavı” anahtar kelimesini girince ulaşılabilir.

İmam Hatip Alan Mezunlarına Ön Lisansta Verilen Ek Puan

Mesleki ve Teknik Öğretim Kurumlarının İmam Hatip Alan mezunları Ön Lisans Programlarına yerleştirilirken TYT yerleştirme puanlarına OBP'nin 0.06 çarpılması ile elde edilecek ek puan katılacaktır.

(İlahiyat ve İslami İlimler için)

Ek puan alan diğer alan bilgileri TABLO 6C' de belirtilmiştir

Kaynaklar

- 1) 2024 Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı (YKS) Yüksek Öğretim Programları ve kontenjanları Kılavuzu
- 2) ÖSYM Sık Sorulan Sorular Dokümanı
- 3) Yükseköğretim Kurumu (YÖK) Yükseköğretim Program Atlası